



T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA GÖLBAŞI BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023



Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00



www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr



İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	35

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
2. Ortak Olunan Şirketler İçin Alınan Sermaye Artırım Kararına İlişkin Sermaye Taahhüt Kaydının Yapılmaması
3. Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi
4. İdareye Bağışlanan Taşıtların İz Bedeli ile Muhasebeleştirilmesi
5. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebe Hesaplarında Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Demirbaş Niteliği Taşıyan Varlıkların Tüketim Malzemesi Olarak Muhasebeleştirilmesi
2. Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması
3. Büyükşehir Belediyesi Tarafından İdareye Aktarılması Gereken Payların Takibinin Yapılmaması
4. İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Bulunması
5. Gecekondu Fonu Hesabı Oluşturulmaması ve Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması
6. Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması
7. Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashiherin Yapılmaması
8. İmar Kanunu Gereğince Alınması Gereken Otopark Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması
9. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması
10. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımı İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

11. Bütün Riskler Sigorta Kapsamında Yer Alan Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi
12. Taşınmaz Kiralamalarında Kesin Teminatın Muhammen Bedel Üzerinden Alınması
13. Taşınmaz Kiralamalarında İhale Bedeline Katma Değer Vergisi İlave Edilmemesi
14. İşçilerin Kanunda Belirtilen yıllık İzinlerinin Kullanılmaması
15. Asansör Periyodik Bakım ve Kontrol Ücreti İdare Payının Belediye Meclisince Belirlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Gölbaşı Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Gölbaşı Belediyesinin karar organı olan Gölbaşı Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 31 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Gölbaşı Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 8 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından 3 adet başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 adet başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 20 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	350	195
Sözleşmeli Personel	-	-
Kadrolu İşçi	173	53
Geçici İşçi	-	-
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	525	525
Toplam	1048	773

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 Tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Gölbaşı Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Gölbaşı Belediyesinin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ek Kodu	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	42.118.000,00	0,00	16.428.000,00/ 667.000,00	57.879.000,00	53.033.691,54	4.845.308,46	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	7.054.000,00	0,00	978.500,00 / 20.500,00	8.012.000,00	6.903.316,30	1.108.683,70	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	175.239.000,00	133.800.000,00	122.829.990,00/ 12.340.990,00	419.528.000,00	378.212.925,16	41.315.074,84	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	6.050.000,00	0,00	0,00	6.050.000,00	5.600.595,65	449.404,35	0,00
05	Cari Transferler	0,00	5.408.000,00	0,00	1.628.000,00/ 373.000,00	6.663.000,00	4.713.483,35	1.949.516,65	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	83.094.000,00	192.200.000,00	18.246.500,00/ 88.518.000,00	205.022.500,00	193.072.862,27	11.949.637,73	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	800.000,00	10.000.000,00	0,00	10.800.000,00	10.775.822,55	24.177,45	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	32.000.000,00	29.000.000,00	-58.191.500,00	2.808.500,00	0,00	2.808.500,00	0,00
Toplam		0,00	351.763.000,00	365.000.000,00	160.110.990,00	716.763.000,00	652.312.696,82	64.450.303,18	0,00

Gölbaşı Belediyesinin 2022 mali yılı bütçesi ile 351.763.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içerisinde 365.000.000,00TL Ek Bütçe ile ödenek ilave edilmiş ayrıca 160.110.990,00 TL ödenek eklenmiştir. 2022 yılı toplam ödenek tutarı 716.763.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 412.995.944,91 TL Bütçe Gideri yapılmıştır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
01- Vergi Gelirleri	200.438.000,00	160.564.279,35	1.613.399,13	158.950.880,22	79,30	29,40
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	26.975.000,00	9.379.343,66	118.232,66	9.261.111,17	34,33	1,71
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	9.555.000,00	14.924.382,40	0,00	14.924.382,40	100	2,76
05- Diğer Gelirler	270.095.000,00	279.666.134,86	15.137,14	279.650.997,72	100	51,73
06- Sermaye Gelirleri	50.000.000,00	77.796.400,93	0,00	77.796.400,93	100	14,39
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-300.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	556.763.000,00	542.330.541,20	1.746.768,76	540.583.772,44	97,09	100,00

Buna göre 2022 yılında net bütçe geliri %97,09 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi Gelirleri (%79,30) ve Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (%34,33) beklenenin altında, Sermaye Gelirleri ise (%100) seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç+Ek) Ödenek (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01- Personel Giderleri	42.118.000,00	53.033.691,54	125,92	8,13
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.054.000,00	6.903.316,30	97,86	1,06
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	309.039.000,00	378.212.925,16	122,38	57,98
04- Faiz Gideri	6.050.000,00	5.600.595,65	92,57	0,86
05- Cari Transferler	5.408.000,00	4.713.483,35	87,16	0,72
06- Sermaye Giderleri	275.294.000,00	193.072.862,27	70,13	29,60
07- Sermaye Transferleri	10.800.000,00	10.775.822,55	99,78	1,65
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	61.000.000,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	716.763.000,00	652.312.696,82	91,01	100,00

Personel giderleri, mal ve hizmet alım giderleri kalemleri beklenenin üstünde gerçekleşirken sosyal güvenlik kurumlarına devlet pirimi giderleri, faiz giderleri, cari transferler sermaye giderleri, sermaye transferleri ve yedek ödenekler kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	76.240.633,70	128.031.382,83	160.564.279,35	67,93	25,41
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.846.658,38	4.893.466,44	9.379.343,66	71,90	91,67
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.611.250,00	9.250.394,58	14.924.382,40	474,11	61,34

Diğer Gelirler	93.248.527,49	151.125.587,99	279.666.134,86	62,07	85,06
Sermaye Gelirleri	2.953.256,82	23.768.857,67	77.796.400,93	704,84	227,30
Toplam	176.900.326,39	317.069.689,51	542.330.541,20	79,24	71,04
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	118.996,74	1.339.457,58	1.746.768,76	1025,63	30,41
Net Toplam	176.781.329,65	315.730.231,93	540.583.772,44	78,60	71,22

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre 224.853.540,51 TL'lik (%71,22) artış göstermiştir. Bu çerçevede; Vergi Gelirlerinde 32.532.896,52 TL (%25,41), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 4.485.877,22 TL (%91,67), Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler 5.673.987,82 TL (%61,34), Diğer Gelirlerde 128.540.546,87 TL (%85,06), Sermaye Gelirlerinde 54.027.543,26 TL (%227,30) ve Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı 407.311,18 TL (%30,41) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	26.051.000,00	32.115.397,88	53.033.691,54	23,28	65,13
SGK Devlet Prim Giderleri	4.228.935,36	4.823.310,20	6.903.316,30	14,05	43,12
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	97.407.295,17	165.926.601,03	378.212.925,16	70,34	127,94
Faiz Giderleri	6.556.252,87	3.508.913,40	5.600.595,65	-46,48	59,61
Cari Transferler	3.005.141,63	6.277.802,06	4.713.483,35	108,90	-24,92
Sermaye Giderleri	13.736.801,74	79.332.638,65	193.072.862,27	477,52	143,37
Sermaye Transferleri	0,00	1.500.000,00	10.775.822,55	0,00	618,39
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	150.985.426,77	293.484.663,22	652.312.696,82	94,38	122,26

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında 2021 yılına göre 193.206.963,22 TL (%87,91) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında Cari Transferler - 1.564.318,71 TL (%24,92) azalış olmasına rağmen; Personel Giderlerinin 20.918.293,66 TL (%65,13), Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderlerinin 2.080.006,10 TL (%43,12), Faiz Giderleri 2.091.682,25 TL (%59,61), Mal alım ve Hizmet Alım Giderlerinde 212.286.324,13 TL (%127,94) Sermaye Giderlerinde 113.740.223,62 TL (%143,37) ve Sermaye Transferlerinde 9.275.822,55 TL (%618,39) artış görülmektedir.

Bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla tasarrufa gidilerek, sermaye giderleri

ve sermaye transferlerinde azalışa gidilerek bütçe denkliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 476,776,113.63 TL, Faaliyet Geliri 532,920,552.21 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 56.144.438,58 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	BEL-LAS İNŞ.TAAH. SAN. VE TİC.LTD. ŞTİ	12.200.000,00	12.200.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Gölbaşı Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve hesap planının genel yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması"

başlıklı 484 ve “Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar” başlıklı 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın “Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri” başlıklı 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay

Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kapsamında personel tarafından imzalanması gerekli etik sözleşmenin 2013 yılında düzenlendiğinden kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler

belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri bazı birimlerde hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. Ancak bu husus diğer birimlerde uygulanmadığından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuş ancak uygulama açısından iyileştirilmesi gerekmektedir. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, etkin çalışmaması nedeniyle yılda bir değerlendirilememektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Gölbaşı Belediyesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Kamu İdaresinin tahsisli kullandığı taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz Tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde; kamu idarelerinin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine tahsis edebileceği düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendi ile belediyelerin kendilerine ait taşınmazları, asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 189'uncu maddesinde; belediyenin tahsisli kullandığı arazi ve arsalar, belediye muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 250 Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak; 193'üncü maddesinde; belediyeye tahsis edilen binaların kayıtlı değer üzerinden 252 Binalar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği ve 203'üncü maddesinde ise; tahsise konu edilen taşınmazlara tahsis edilen kamu idaresince 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedilerek amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda ise; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne paralel olarak yardımcı hesaplar oluşturulmuş ve "03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" yardımcı hesaplarında söz konusu taşınmazların kamu idaresince takip edileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, diğer kamu idareleri tarafından kuruma tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmesi ve tahsis edilen bu taşınmazın

maliyet bedeli ilgisine göre 250 Arsa ve Araziler ve 252 Binalar Hesaplarına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, diğer kamu idareleri tarafından İdareye tahsis edilen 7 adet taşınmazın muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir. Tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebeleştirilmemesi 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabının eksik görünmesine neden olmuştur.

Mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla İdareye tahsis edilmiş olan taşınmazların söz konusu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ilgili Maddi Duran Varlık ve Net Değer Hesaplarına alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Ortak Olunan Şirketler İçin Alınan Sermaye Artırım Kararına İlişkin Sermaye Taahhüt Kaydının Yapılmaması

Kamu İdaresi tarafından ortak olunan şirketler için alınan sermaye artırım kararına ilişkin tutarların, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 247 Sermaye Taahhütleri Hesabı'na ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 184'üncü maddesinde; bu hesabın, mahalli idarelerin mal ve hizmet üreten kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in aynı hesaba dair "Hesabın İşleyişi" başlıklı 185'inci maddesinde ise; sermaye taahhüt tutarlarının bu hesaba alacak, ilgili mali duran varlık hesabına borç kaydedileceği; yerine getirilen sermaye taahhüt tutarlarının da bu hesaba borç ve taahhüdün yerine getirilme şekline göre ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükmü uyarınca İdarenin ortağı olduğu şirketler için taahhüt ettiği sermaye tutarlarının 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında muhasebeleştirilecektir.

Yapılan incelemede; İdare tarafından 04.02.2022 tarih ve 2022/75 sayılı Belediye Meclis Kararına istinaden ortak olunan şirkete taahhüt edilen 10.000.000,00 TL nakdi sermaye tutarının 2.500.000,00 TL'sinin ödendiği, kalan 7.500.000,00 TL'sinin ise 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydedilerek 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mal ve hizmet üreten kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin mevzuata uygun muhasebeleştirilmemesi bilançoda 247 Sermaye Taahhütleri Hesabının olması gerekenden 7.500.000,00 TL eksik, 320 Bütçe Emanetleri Hesabının ise aynı tutarda fazla görünmesine neden olunmuştur.

İdarenin mal ve hizmet kuruluşlarına ilişkin taahhüt ettiği sermaye tutarlarının 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi

Kamu İdaresinin taşınmaz hesaplarında kayıtlı maddi duran varlıkları için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlıkların maliyet bedeline eklenmeden, doğrudan gider hesaplarında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "25 Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 186'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında; yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların "25 Maddi Duran Varlıklar" hesap grubu içinde takip edileceği, 187'nci maddesinin 2'nci fıkrasının (a/1) alt bendinde de; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplamasında dikkate alınacağı belirtilmiştir.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 Sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde duran varlıklardan hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı belirtilmiş olup Tebliğ'in 4'üncü maddesinde; duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerlerinin maliyet bedeli olacağı, maliyet bedelinin ise, bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamı olacağı, bir varlık için yapılan harcamaların kayıtlı değerine ilave edilmesi halinde amortisman hesaplamasının varlığın yeni değeri üzerinden yapılacağı düzenlenmiştir.

Anılan Tebliğ'in "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; taşınmaz hesaplarında kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan 34.000,00 TL limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı

harcamaların, varlığın maliyet bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, taşınmaz hesaplarında kayıtlı maddi duran varlıkların değerini artıran ve tutarı 34.000,00 TL'yi aşan harcamaların ilgili maddi duran varlıkların maliyet bedeline eklenmesi ve bu duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının, söz konusu duran varlığın yenilenen değeri üzerinden hesaplanması Yönetmelik ve Tebliğ hükümleri gereğidir.

Yapılan incelemede, İdarenin mülkiyetinde olan hizmet binalarına ilişkin değer artırıcı nitelikteki toplam 4.449.948,75 TL tadilat ve onarım harcamalarının söz konusu varlıkların maliyet bedeline eklenmek suretiyle aktifleştirilmeden doğrudan gider hesapları ile muhasebe kayıtlarına alındığı, ayrıca bunlara ilişkin amortismanların da bu varlıkların yeniden belirlenmesi gereken değerleri dikkate alınmadan hesaplandığı tespit edilmiştir.

Binalara yapılan tadilat ve onarım harcamalarının binaların maliyet bedeline eklenmemesi bilanço 252 Binalar Hesabının 4.449.948,75 TL eksik görünmesine ve amortisman hesaplamalarının eksik yapılmasına neden olmuştur.

Muhasebe kayıtlarının daha açık ve anlaşılabilir olması, yapılan harcamaların ilgili bulunduğu hesaba kaydı ile mümkün olduğundan maddi duran varlıklar için yapılan limit üzerindeki harcamaların ilgili maddi duran varlık bedeline eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İdareye Bağışlanan Taşıtların İz Bedeli ile Muhasebeleştirilmesi

Kamu İdaresine hibe edilen taşıtların muhasebe kayıtlarında iz bedeli ile muhasebeleştirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde; alınan bağış ve yardımların kamu geliri olduğu ifade edilmiş, "Bağış ve Yardımlar" başlıklı 40'inci maddesinde ise; kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımın gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 254 Taşıtlar Hesabının işleyişini düzenleyen 197'inci maddesinde; bedelsiz olarak kurumlara intikal eden taşıtların tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılacağı belirtilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınırın Kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde; kamu idarelerince bütün taşınırın ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu

belirtilmiş ve önceki yıllardan devren gelen taşınırlar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırların miktar ve değer olarak kayıtlarda yer alması gerektiği ifade edilmiştir. Aynı Yönetmelik'in "Kayıt Zamanı, Kayıt Değeri ve Değer Tespit Komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde ise; taşınır giriş ve çıkışlarının Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılacağı, bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınırların bağış ve yardımda bulunan tarafından ispat edici bir belge ile değeri belirtilmiş ise bu değer üzerinden, belli bir değer yoksa değer tespit komisyonunca belirlenen değer üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümleri gereğince, hibe olarak alınan taşınırların belirtilen değer ile muhasebeleştirilmesi, bu değer yoksa değer tespit komisyonunca belirlenen değer üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdareye hibe edilen 11 adet aracın 254 Taşıtlar Hesabında 1TL iz bedeli ile muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

İdareye bağışlanan araçların gerçek değeri üzerinden kaydedilmemesi, 254 Taşıtlar Hesabının olması gerekenden eksik görünmesine neden olmuştur. Muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebe Hesaplarında Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi

Kamu İdaresi tarafından peşin tahsil edilen taşınmaz kira gelirlerinin Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının "Hesabın Niteliği" başlıklı 286'ncı maddesinde; 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Diğer yandan Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının "Hesabın Niteliği" başlıklı 335'inci maddesinde; 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının dönem içinde tahsil edilen ancak gelecek yılların faaliyet hesaplarına dahil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik hükümleri ve muhasebenin temel ilkelerinden dönemsellik ilkesi gereği peşin tahsil edilmiş gelirlerden gelecek aylara ait olan tutarların 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlere ait tutarların ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede, toplam 15 adet ATM ve baz istasyonu konulmak üzere kiraya verilen yerler, yıllık veya üç yıllık peşin tahsil edilerek muhasebeleştirildiği ancak; toplam 1.121.012,89 TL tahsilatın 294.322,07 TL'sinin 2022 yılı, 367.320,96 TL'sinin 2023 yılı, 357.004,29 TL'sinin 2024 yılı ve 102.265,55 TL'sinin 2025 yılına ilişkin olduğu tespit edilmiştir.

İdare tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin gelecek aylara ve yıllara ait gelirler hesaplarına kaydedilmeden doğrudan gelir kaydedilmesi, faaliyet sonuçları tablosunun 826.690,82 TL fazla görünmesine, bilançoda 380 Gelecek Aylara ve 480 Gelecek Yıllara ait Gelirler Hesaplarının toplam 826.690,82 TL eksik görünmesine neden olmuştur.

Peşin tahsil edilen kira bedellerinin ilgili faaliyet dönemi geliri olarak mali tablolarda yer alması için dönem ayırıcı hesapların kullanılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Demirbaş Niteliği Taşıyan Varlıkların Tüketim Malzemesi Olarak Muhasebeleştirilmesi

Çocuk trafik eğitim alanında kullanılmak üzere alınan ve demirbaş niteliği taşıyan varlıkların muhasebe kayıtlarına tüketim malzemesi olarak kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "15 Stoklar" başlıklı 113'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında; bu hesap grubunun kurum ambar ve atölyelerinde; satılmak veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen mallar ile artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde kullanılacak veya paraya çevrilebilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 115'inci maddesinde ise; bu hesabın kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "25 Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 186'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında; faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan

fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların maddi duran varlıklar hesap grubu içinde takip edileceği, 255 Demirbaşlar Hesabına ilişkin “Hesabın Niteliği” başlıklı 198’inci maddesinde ise; bu hesabın kurum faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümleri uyarınca kurumlarınca edinilen ve demirbaş niteliği taşıyan varlıklar, 255 Demirbaşlar Hesabında muhasebeleştirilmelidir.

Yapılan incelemede, çocuk trafik eğitim alanında kullanılmak üzere bisiklet satın alındığı, parklarda kullanılmak üzere kamelyalar yapıldığı ancak demirbaş niteliğindeki söz konusu varlıkların 255 Demirbaşlar Hesabı yerine 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir. Bu durum, bilançoda 255 Demirbaşlar Hesabının 283.140,00 TL noksan; 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının ise aynı tutarda fazla görünmesine yol açmaktadır.

Faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan varlıkların 255 Demirbaşlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması

Kamu İdaresi sınırları içerisinde eğlence vergisine tabi faaliyet gösteren işyerlerine ilişkin eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun “Eğlence Vergisi” başlıklı Üçüncü Bölümü’nün 17’nci maddesinde; bu Kanun’un 21’inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, “Mükellef” başlıklı 18’inci maddesinde ise; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu düzenlenmiştir.

Aynı Kanun’un “Matrah” başlıklı 20’nci maddesinin üçüncü fıkrasında; matrahın biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için tespit edileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri” başlıklı 38’inci maddesinde; belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir

alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Muhasebe Hizmeti Ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları" başlıklı 61'nci maddesinde; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini muhasebe yetkilisinin yürüteceği, muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulacağı, aynı Kanun'un "Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde ise; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından ruhsat verilen ve eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gereken işyerlerinden eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilinin gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir. Bu husus, mali tablolarda gelirlerin olması gerekenden daha az görünmesine neden olmaktadır.

İdare tarafından eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gereken eğlence yerlerinin mükellefiyetlerinin sağlanması ve eğlence vergisinin tahakkuk ve tahsilinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Büyükşehir Belediyesi Tarafından İdareye Aktarılması Gereken Payların Takibinin Yapılmaması

Büyükşehir Belediyesince tahsil edilerek ilçe belediyelerine dağıtılması gereken müşterek bahislerden alınacak eğlence vergisi payı, müze giriş ücretlerine ilişkin pay ve otopark gelirlerinden aktarılması gereken payın Kamu İdaresi'ne aktarılmadığı görülmüştür.

a) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin (c) bendinde; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan oran ve esaslara göre büyükşehir belediyesince tahsil edilecek at yarışları dahil müşterek bahislerden elde edilen eğlence vergisinin %20'sinin müşterek bahislere konu olan yarışların yapıldığı yerin belediyesine, %30'unun ise nüfuslarına göre dağıtılmak üzere diğer ilçe belediyelerine aktarılacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Madde'nin son fıkrasında ise; büyükşehir belediyeleri ile ilçe

belediyelerinin tahsil ettikleri vergilerden, birbirlerine ödemeleri gereken payları zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiş ve bu tür bir gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden de ilgili belediye başkanı ve muhasebe yetkilisi şahsen sorumlu tutulmuştur. Bu fıkra hükmünün, ilçe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemeler neticesinde, Büyükşehir Belediyesi tarafından İdareye aktarılması gereken eğlence vergisi paylarının gönderilmediği tespit edilmiştir.

b) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay" başlıklı mükerrer 97'nci maddesinin (a) fıkrasında; belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzel kişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin %5'inin belediye payı olarak ayrılacağı, ayrılan miktarın tahsilini takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili büyükşehir belediyesine ödenmesinin mecburi olduğu belirtilmiştir. Büyükşehir Belediyesince tahsil edilen payın %75'inin Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılması gerektiği belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin son fıkrasında ise; büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin, tahsil ettikleri vergilerden, birbirlerine ödemeleri gereken payları zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiş ve bu tür bir gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden de ilgili belediye başkanı ve muhasebe yetkilisi şahsen sorumlu tutulmuştur. Bu fıkra hükmünün, ilçe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilen müze giriş ücretlerine ilişkin İdareye aktarılması gereken paydan 2022 yılı içerisinde herhangi bir tutar gönderilmediği tespit edilmiştir.

c) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin (f) bendinde; park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'sinin büyükşehir belediyesinin geliri olduğu belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 23'üncü maddesinin son fıkrasında ise; büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin, tahsil ettikleri vergilerden, birbirlerine ödemeleri gereken payları zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiş ve bu tür bir gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden de ilgili belediye başkanı ve muhasebe yetkilisi şahsen sorumlu tutulmuştur. Bu fıkranın hükmü, ilçe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Büyükşehir Belediyesi tarafından park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirden İdareye aktarılması gereken paydan 2022 yılı içerisinde herhangi bir tutar gönderilmediği tespit edilmiştir.

Müşterek bahislerden alınacak eğlence vergisi payı, müze payı ve park yerlerinin işletilmesinden elde edilen payın Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilmemesi İdarenin önemli bir gelir kaynağından mahrum kalmasına sebep olmuştur. İdarenin gelir kaybı yaşamaması için bu gelirlerin takip ve tahsiline yönelik işlemlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Bulunması

Kamu İdaresi sınırları içerisinde yer alan bazı işletmelerin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunduğu ve buna bağlı olarak İdarenin gelir kaybına uğradığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek ve gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek, belediyenin yetki ve imtiyazları arasında düzenlenmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılmasının iş yeri

açma izni harcına tabi olduğu ifade edilmektedir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un, 3'üncü maddesinin (c) bendinin (cb) alt bendinde; belediye hudutları ve mücavir alan sınırları içerisinde kalan iş yeri ve işletmelerden büyükşehir belediyesi olan yerlerde sıhhi ve sair işletmeler için ilçe belediyelerinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İş Yeri Açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan iş yeri açılıp çalıştırılmayacağı ayrıca iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı belirtilmiştir. Anılan Yönetmelik, yetkili idareyi; büyükşehir belediyesi bulunan illerde, büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesi, bunun dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesi olarak tanımlamaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının ilçe belediyesi sınırları içerisinde ve büyükşehir belediyesinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili olmadığı hususlarda ilgili belediye tarafından verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığından alınan Gölbaşı ilçe sınırları içerisinde aktif olan iş yeri verilerinden yola çıkarak yapılan inceleme sonucunda, belediye sınırları içerisinde 7972 adet iş yerinin bulunduğu ve bu iş yerlerinden 7131 adedine Belediye tarafından iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi gerektiği, kalan 841 adedinin ise Belediye dışındaki yetkili idareler tarafından ruhsatlandırılması gereken iş yerlerinden olduğu anlaşılmıştır. Ancak Belediyenin 2022 yılı itibariyle 3130 adet iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verdiği tespit edilmiştir. 4001 adet iş yerinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet göstermesi İdarenin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı harcı geliri kaybına uğramasına neden olmuştur. Ruhsatsız faaliyet gösteren iş yerlerinin idare tarafından kayıt altına alınması gerekmektedir.

BULGU 5: Gecekondu Fonu Hesabı Oluşturulmaması ve Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması

775 sayılı Gecekondu Kanunu gereğince Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden aktarılan paylar için fon hesabı oluşturulmadığı ve aktarılan bu kaynağın Kamu İdaresinin diğer cari iş ve işlemleri için kullanıldığı görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların Teşkili ve Kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, ilgili belediyeler adına bankada açılacak özel hesaplarda toplanarak bir fon oluşturulacağı, 13'üncü maddesinde ise; bu fonlarda toplanan tutarların hangi amaçla kullanılması gerektiği düzenlenmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Satış Bedelinin Ödenmesi, Satış Bedelinden Pay Verilmesi, Belediyelere Devir" başlıklı 5'inci maddesinde; belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'unun ilgili belediyelerin 20.07.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı ve kalan kısımdan ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay verileceği, bu payların tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılacağı belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden aktarılan paylar için fon hesabı açılacak ve ilgili fonda biriken tutarlar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesi uyarınca kullanılabilir.

Yapılan incelemede, İdare sınırları içerisinde satılan Hazine taşınmazlarının satış bedelinin %10'unun belediyeye aktarıldığı ancak bu bedelin açılan özel bir hesapta toplanmadığı ve aktarılan gelirin 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 13'üncü maddesinde belirtilen amaçlar dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Belediye sınırları içerisinde satılan Hazine taşınmazlarının satış bedelinin %10 oranındaki payının açılacak özel bir hesaba aktarılması ve bu hesapta biriken tutarların amacı dışında kullanılmaması gerekmektedir.

BULGU 6: Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması

Kamu İdaresinin yetki ve sorumluluk alanı içindeki bazı iş yerleri için çevre temizlik vergisinin tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı Mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların

çevre temizlik vergisine tabi olduğu ifade edilmiş olup, iş yeri olarak kullanılan binalara ilişkin çevre temizlik vergisinin her yılın ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı düzenlenmiştir.

Mevzuat hükmü uyarınca ilçe sınırları içerisinde faaliyet gösteren iş yerlerinden alınan çevre temizlik vergisi, büyükşehir belediyesi veya mücavir alan sınırında olup olmadığına bakılmaksızın, ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilmektedir.

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığından alınan Gölbaşı ilçe sınırları içerisinde aktif olan iş yeri verilerinden yola çıkarak yapılan inceleme sonucunda, belediye sınırları içerisinde 7972 adet iş yerinin bulunduğu ve bu işyerlerinden 3893 adedinin çevre temizlik vergisi mükellefi olduğu tespit edilmiştir. Bu itibarla 4079 adet iş yeri için çevre temizlik vergisi mükellefiyetinin tesis edilmemesi idarenin gelir kaybına uğramasına neden olmuştur.

Belediye sınırları içerisinde bulunan aktif iş yerlerinden çevre temizlik vergisi mükellefiyeti tesis edilmeyenlerin belirlenip mükellefiyetlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 7: Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerin Yapılmaması

Kamu İdaresinin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, tapu kaydı ile mevcut kullanım şekli farklılık gösteren taşınmazları olmasına rağmen cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde, cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak tanımlanmıştır. Aynı Yönetmelik'in "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde ise; kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların, mevcut kullanım şekilleri ile tapuda kayıtlı bilgilerinin farklı olması halinde, tapu kayıtlarının taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri uyarınca, kamu idarelerine ait tapuda kayıtlı olan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdarenin mülkiyetinde bulunan 85 adet taşınmazın cins tashih

işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir. Cins tashihi yapılmayan taşınmazların olması taşınmazın tapudaki kaydının hatalı görünmesine ve 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda hataya sebebiyet vermektedir.

Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını sağlamak için İdareye ait taşınmazların cins tashih işlemlerinin yapılarak söz konusu taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden bedellerinin tespit edilip mevcut durumu gösteren ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: İmar Kanunu Gereğince Alınması Gereken Otopark Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Otopark ihtiyacını kendi parselinden karşılamayan yapılara ilişkin olarak yapı ruhsat harcıyla birlikte tahsil edilmesi gereken otopark bedellerine ilişkin tahsilatın yapılmadığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Otoparklar" başlıklı 37'nci maddesinde; otopark ihtiyacı bulunan bina ve tesislere lüzumlu otopark yeri tefrik edilmedikçe yapı izni, otopark tesis edilmedikçe de kullanma izni verilemeyeceği düzenlenmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan Otopark Yönetmeliği'nin "Yapı Ruhsatı ve Kullanma İzinlerinin Verilmesi" başlıklı 10'uncu maddesinde; yapılacak yapılara yönetmelikte belirtilen esaslara göre otopark yerleri ayrılmadıkça yapı ruhsatı, otoparklar inşa edilip hazır hale getirilmedikçe de yapı kullanma izni verilemeyeceği belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Otopark Bedelinin Tespit, Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 12'nci maddesinde ise; otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esaslarının bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ilgili idareler tarafından belirleneceği, otopark bedellerinin de kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı, otopark bedelinin %25'i yapı ruhsatı verilmesi sırasında nakden, bakiyesinin yapı kullanma izni verilmeden önce tamamlanmak kaydı ile en çok otuz altı ay içinde altı eşit taksitte ve kalan taksitlerin her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle tahsil edileceği ve yapı ruhsatı düzenleme aşamasında %25 oranında peşin ödenen kısım haricindeki ödemelere ilişkin taahhütname alınacağı hususları düzenlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; otopark ihtiyacını kendi parselinden karşılamayan yapılara

ilişkin olarak otopark bedelinin yapı ruhsatı verilmesi sırasında nakden tahsil edilmesi ve tahsil edilen otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılması, bu hesapta toplanan tutara yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, ihtiyacını kendi parseline karşılamayan yapılardan, yapı ruhsatı verilmesi sırasında nakden tahsil edilmesi gereken otopark bedelleri için otopark hesabı açılmadığı ve mevzuat hükmü uyarınca otopark gelirlerinin tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Otopark gelirlerinin takibinin, tahakkukunun ve tahsilatının yapılmaması, belirtilen mevzuat hükümlerinin uygulanmamasına ve otopark sorununun çözümü amacıyla kullanılacak gelirlerde kayıplara neden olduğundan, bu gelirlerin anılan Yönetmelik'e uygun olarak tahakkuk ve tahsilinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Kamu İdaresinin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip edilmediği ve tahsilatının gerçekleştirilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Geçiş Hakkının Kapsamı" başlıklı 22'nci maddesinde; geçiş hakkının, elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsadığı ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un 25'inci maddesinde ise; geçiş hakkı sağlayıcısı ile işletmeci arasındaki sözleşmenin mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşulu ile serbestçe yapılabileceği belirtilmiştir.

Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'in "Geçiş Hakkı Ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin, yine bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları Tablosunda belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları

Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Tarife Tablosu incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler ile büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler olmak üzere farklı tarifelerin belirlendiği, başka bir ifadeyle ilçe belediyelerinin sorumluluğunda olan yerlerde söz konusu ücretlerin ilçe belediyeleri tarafından alınacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdarenin yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine dair herhangi bir ücret tarifesi belirlenmediği, dolayısıyla 2022 yılı içerisinde herhangi bir tahakkuk veya tahsilat işleminin gerçekleşmediği tespit edilmiştir.

İdarenin mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar üzerinden geçiş hakkı ücretinin tahsili amacıyla gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 10: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımı İşlerinde Bütçeye Konulan Ödenğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

Doğrudan temin ve pazarlık usulü uyarınca parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımlarının mevzuatta öngörülen %10 sınırı aşmasına rağmen Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesinde; 4734 sayılı Kanunun 62'nci maddesinin (1) bendi ile ilgili olarak, "31/12/2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62'nci Maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ" açıklamalarının dikkate alınacağı belirtilmiştir. Tebliğ'in "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesine göre; idarelerin parasal limitler dâhilinde yapacakları harcamalar yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak

ödeneklerin %10'una kadar olabileceği ve söz konusu oran hesaplanırken kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarı dikkate alınacağı ve mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı hesaplanacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idarelerin 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları alımlara ilişkin bir sınır bulunduğu, parasal limitlerin tespitinde bütçeye konulan ödeneklerin toplam tutarının değil, ödenek hangi amaçla bütçeye konulmuş ise o amaç için konulmuş ödeneğin toplam tutarının dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu sınırın aşılabileceğinin öngörülmesi halinde ise, Kamu İhale Kurulundan önceden uygun görüş alınmalıdır.

Yapılan incelemede, 2022 mali yılı bütçesinde İdare tarafından 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında toplam 203.678.000,00 TL ödenek ayrılarak 74.415.927,26 TL mal alımı ve 212.587.000,00 TL ödenek ayrılarak 29.291.371,41 TL hizmet alımı yapılmıştır. Mal ve hizmet alım bedellerinin yıllık bütçe ödeneğinin %10'unu aştığı, buna karşılık aşılacak kısım için Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadığı tespit edilmiştir.

BULGU 11: Bütün Riskler Sigorta Kapsamında Yer Alan Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi

Kamu İdaresi tarafından ihale edilen yapım işlerine ait bütün riskler (all risk) sigorta poliçelerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtilen uygulanabilecek azami muafiyet oranlarının üzerinde oranlar belirlendiği görülmüştür.

Yapım İşlerine Ait Tıp Sözleşme'nin 17'nci maddesinde; işin, iş yerinin korunması ve sigortalanması hususu düzenlenmiştir. Söz konusu madde ile yüklenicilere işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı bütün riskler sigorta yaptırma zorunluluğu getirilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasında; kıymetlerin sigortalanmasında tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2, deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranının da azami

%20 olacağı, bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmayacağı, bu oranlara kadar gerçekleşecek hasarların karşılanmasının ise yüklenicinin sorumluluğunda olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca tüm riskler poliçelerinde uygulanacak azami muafiyet oranı %2 olmalıdır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından ihale edilen yapım işlerine ilişkin bütün riskler sigorta poliçelerinde yangın, hırsızlık, diğer doğal afetler, diğer hasarlar kalemlerinde muafiyet oranının %10 uygulandığı tespit edilmiştir.

Bütün riskler sigorta poliçelerinde, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtilen uygulanabilecek azami muafiyet oranlarının üzerinde oranlar belirlenmiş olması, yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmamakla birlikte karşılaşılabileceği riski artırmaktadır. Dolayısıyla Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ilgili hükmünde belirtildiği üzere tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2 olması gerekmektedir.

BULGU 12: Taşınmaz Kiralamalarında Kesin Teminatın Muhammen Bedel Üzerinden Alınması

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yapılan kiralamalarda kesin teminatın muhammen bedel üzerinden hesaplandığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Şartnameler" başlıklı 7'nci maddesinde; ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa eklerinin idarelerce hazırlanacağı belirtilerek şartnamelerde işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak hangi hususların gösterileceği düzenlenmiştir. Buna göre, işin tahmin edilen bedeli, geçici teminat miktarı ve kesin teminata ait şartlar şartnamede yer almak zorundadır.

Kanun'un "Kesin Teminat" başlıklı 54'üncü maddesinde; taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle %6 oranında kesin teminat alınacağı hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümleri uyarınca idarenin kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütmesi ve ihale konusu olan, taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla ihale bedeli üzerinden %6 oranında kesin teminat alınacaktır.

Yapılan incelemede 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yapılan kiralamalarda ihale bedeli üzerinden hesaplanması gereken kesin teminatın muhammen bedel üzerinden hesaplandığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Kanun ile öngörülen düzenlemeye uygun olarak İdare tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin belirlenecek kesin teminat tutarlarının bir yıllık ihale bedeli üzerinden hesaplanması, kesin teminatların kira artışlarına uygun olarak her yıl yeniden güncellenerek ek kesin teminat alınması gerekmektedir.

BULGU 13: Taşınmaz Kiralamalarında İhale Bedeline Katma Değer Vergisi İlave Edilmemesi

Taşınmaz kiralamalarından doğan Katma Değer Vergisi (KDV)'nin Kamu İdaresi tarafından üstlenildiği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Verginin Konusunu Teşkil Eden İşlemler" başlıklı 1'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (3/f) bendinde; Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemlerinin KDV'ye tabi olduğu belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinin 5'inci fıkrasında; arama, işletme ve imtiyaz hakları ve ruhsatları, ihtira beratı gibi hakların kiraya verilmesi gayrimenkul sermaye iradı olarak sayılmıştır.

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" başlıklı 17'nci maddesinin 4'üncü fıkrasının (d) bendinde ise; iktisadi işletmelere dâhil olmayan gayrimenkullerin kiralanması işlemleri KDV'den istisna edilmiştir. Belediyeler iktisadi işletme olmadıklarından gayrimenkul kiralaması işlemleri söz konusu hüküm gereği KDV'ye tabi değildir.

Gayrimenkul dışında kalan ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde sayılan arama, işletme, imtiyaz hakları ve ruhsatları ile diğer hakların kiralanması işlemleri ise iktisadi işletmeye dâhil olsun veya olmasın KDV'ye tabi bulunmaktadır. Bu nedenle belediyeye ait işletme haklarının kiralanması da iktisadi işletmeye dâhil olsun ya da olmasın vergiye tabidir.

Mevzuat hükümleri gereğince belediyelere ait gayrimenkullerden özellikle bir iktisadi işletme mahiyetinde olan belli bir teçhizat ve donanıma sahip taşınmazlar (spor salonu, hamam, halı saha, sosyal tesis, kültür merkezi, sinema vb.) veya gayrimenkule bağlı bir hakkın (büfe,

çay ocağı, otopark vb.) kiraya verilmesi söz konusu olduğunda, bu kiralama işlemleri gayrimenkul kiralaması olarak nitelendirilemeyecek, işletme hakkının kiraya verilmesi suretiyle gerçekleşen ticari nitelikli bir hizmet olarak değerlendirilecek ve KDV'ye tabi olacaktır.

Yapılan incelemede İdare tarafından hazırlanmış olan ihale şartnamesinin 11'inci maddesinde; ihaleden doğacak masraflar alım, satım vergisi her türlü tapu harçları, damga pulu, vergileri ile ihale bedeli üzerinden KDV'nin alıcıya ait olacağı belirtilmesine rağmen 14 adet taşınmaza ait kira bedeline KDV ilave edilmeden ihale bedeli üzerinden tahsilat yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durum söz konusu taşınmazlara ait KDV'nin İdare üzerinde kalmasına neden olmuştur.

İdarenin söz konusu kiralama işlemleri, KDV doğuran bir işlem olduğundan kira bedellerinin tahsilinde KDV hesaplanmaması vergi kaybına yol açmaktadır. Taşınmaz kiralamalarında ihale bedeline KDV ilave edilerek tahsilat yapılması gerekmektedir.

BULGU 14: İşçilerin Kanunda Belirtilen yıllık İzinlerinin Kullanılmaması

Kamu İdaresinde çalışan kadrolu işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında kullanılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve İzin Süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde; işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, "Yıllık Ücretli İzin Uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde; yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde; iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği düzenlenmiştir.

Anılan Kanun'un "İzinlere İlişkin Düzenlemeler" başlıklı 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların

İlgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir yönetmelik ile düzenleneceği belirtilmiştir. Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu’na benzer düzenlemeler yapılmıştır. Aynı Kanun’un “Yıllık Ücretli İzin Hükümlerine Aykırılık” başlıklı 103’üncü maddesinde ise; yönetmeliğe aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işverene bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Tasarruf Tedbirleri” konulu 2021/14 sayılı Genelge’sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerine göre, işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan çalışanlar emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de çalışanın son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır.

Yapılan incelemede İdarede çalışan kadrolu işçilere yıllık ücretli izinlerin bir kısmının kullandırılmadığı; 2022 yılı sonu itibari ile belediyede çalışan 53 kadrolu işçinin toplam 5762 gün izin hakkının bulunduğu tespit edilmiştir. İzinlerin kullanımıyla ilgili 2022 yılında önemli mesafe alınmış olsa da, işçilerin kullanması gereken birikmiş izinleri bulunmaktadır.

Anayasal bir hak olan ve kullandırılması yasal bir zorunluluk olan ücretli izin haklarının, emeklilik sırasında bütçeye ilave mali külfete sebebiyet verilmemesi ve idari para cezaları gibi yasal müeyyidelerle karşılaşılması için düzenli olarak kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 15: Asansör Periyodik Bakım ve Kontrol Ücreti İdare Payının Belediye Meclisince Belirlenmemesi

Kamu İdaresi sınırları içerisindeki asansörlerin periyodik bakım ve kontrol faaliyetini üstlenen muayene kuruluşunun, tahsil ettiği bakım ücreti üzerinden belirlenen idare payının Belediye Meclisi tarafından belirlenmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyelerin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin (s) bendinde; belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırma, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakılması yetkisinin belediyelerde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin "Periyodik Kontrol Ücretinin Belirlenmesi" başlıklı 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında; periyodik kontrol ücretinin hesaplanmasında esas alınacak olan fiyatın, komisyon kararı doğrultusunda Yönetmelik ekinde belirtilen taban ve tavan fiyat aralığına göre ilgili idarenin karar organı tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Yönetmelik'in "Periyodik Kontrol Ücretinin Tahsili" başlıklı 23'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında ise; ilgili idare tarafından talep edilmesi ve protokolda belirtilmesi durumunda Yönetmelik ekinde belirtilen taban ve tavan fiyat aralığında ilgili idarece belirlenen fiyatın azami %10'unun protokol yapılan ilgili idareye A tipi muayene kuruluşunca aktarılacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, belediyenin karar organı olan Belediye Meclisince asansör bakım ve muayene kuruluşunun tahsil ettiği gelir üzerinden alınacak idare payı belirlenmeden muayene kuruluşu ile belediye arasında yapılan protokolda idare payının %0 olarak belirlendiği tespit edilmiştir. Belediye Meclisince karar alınmadan protokolda idare payının %0 olarak belirlenmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Belediye sınırları içerisinde hizmete sunulan asansörlerin tescil ve periyodik kontrollerine ilişkin düzenlenen protokolda yer alan idare payı oranının Belediye Meclisi kararı alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Elektrik Enerjisi Alımlarında Muaf Olunduğu Halde Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi	2021	Yerine Getirilmedi	"Muaafiyet Kapsamındaki İdare Taşınmazları İçin Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi" 18 numaralı bulgudur. Diğer Bulgular bölümünde yer alacaktır.
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması	2021	Yerine Getirilmedi	"Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerini Takip Ve Tahsilatının Yapılmaması" 20 numaralı bulgudur. Diğer Bulgular bölümünde yer almaktadır.
Belediye Sınırları İçerisinde Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşyerlerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	"Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İş Yerlerinin Bulunması" 13 numaralı bulgudur. Diğer Bulgular bölümünde yer almaktadır.
İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	"İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun

			Kullandırılmaması" 27 numaralı bulgudur. Diğer Bulgular bölümünde yer almaktadır.
Gecekondu Fonu Paylarının Ayrı Bir Banka Hesabında Takip Edilmemesi ve Amacı Dışında Kullanılması	2021	Yerine Getirilmedi	"gecekondu Fonu Hesabı Oluşturulmaması ve Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması" 16 numaralı bulgudur. Diğer Bulgular bölümünde yer almaktadır.
Büyükşehir Belediyesi Tarafından İşletilen Yol Üstü Otoparklarından Belediyeye Aktarılması Gereken Payların Takip Edilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	"Büyükşehir Belediyesi Tarafında İdareye Aktarılması Gereken Payların Aktarılmaması" 14 numaralı bulgudur. Diğer Bulgular bölümünde yer almaktadır.
Büyükşehir Belediyesi İle Gölbaşı Belediyesinin Eğlence Vergisi Kayıtlarının Uyuşmaması	2021	Yerine Getirilmedi	"Büyükşehir Belediyesi Tarafında İdareye Aktarılması Gereken Payların Aktarılmaması" 14 numaralı bulgudur. Diğer Bulgular bölümünde yer almaktadır.